

RETRIIVERITE TÕUKATSETE REEGLID

Muudatused kinnitatud EKL Nõukogu poolt 26.08.2009, protokoll nr 5
Kinnitatud EKL Volinike Kogus 29.11.2003, protokoll nr 2
Kehtivad kinnitamise hetkest

SISUKORD

I Reeglite üldsätted

1. Katsete korraldamine
2. Katsete edasilükkamine või ärajätmine
3. Osalemisõigused
4. Katsetele registreerimine
5. Katsete kohtunikud
6. Koerajuht
7. Katsete tulemused
8. Koerte hindamine
9. Muud küsimused

II Retriiverite tõukatse

1. Tõukatsete eesmärk
2. Tõukatse korraldamine
3. Saak
4. Tõukatse sooritamine
5. Tõukatse hindamine

I REEGLITE ÜLDSÄTTED

1. KATSE KORRALDAMINE

1.1. Käesolevate reeglite järgi võivad ametlikke Retriiverite tõukatseid korraldada MTÜ Eesti Retriiverite Tõuühing (ERTÜ), teised retrieverite ühingud ning muud koeraorganisatsioonid, kes on Eesti Kennelliidu (EKL) liikmesorganisatsioonideks.

1.2. Katse taotlus tuleb kirjalikult kooskõlastada:

1.2.1 ERTÜ juhatasegaga ja kinnitada EKL'i poolt vastavalt EKL'i reeglitele;

1.2.2. piirkondliku jahiseltsiga;

1.2.3. väljaspool jahihooaega ala piirkondliku Keskkonnametiga.

1.3. Katse taotluse tähtaeg

1.3.1 Katse taotlus tuleb esitada vastavalt EKL'i poolt ette nähtud tähtajale.

1.4. Taotluse sisu

1.4.1. Taotluses tuleb ära märkida korraldav organisatsioon, katse nimi ja iseloom, katse kohtunik ja katse toimikonna esimees, osavõtupiirangud, osalemise eelisõigused, katsekoht ja katse toimumisaeg, osavõtutasu suurus ja kellele ning millal registreerimine ja osavõtumaksu tasumine tehakse.

1.5. Kõikides ERTÜ ja EKL poolt heaks kiidetud katsetes tuleb määrata peakorraldaja, kes moodustab korraldustoimikonna, kelle ülesandeks on katse ettevalmistamine.

Peakorraldaja ülesandeks on:

1.5.1. pidada eelnevalt ühendust kohtunikuga ja teatada talle hiljemalt kolm (3) päeva enne katse toimumist täpne toimumiskoht, alguskellaeg, juhised kohalesõiduks ja osalevate koerte arv. Juhul, kui katse peakorraldaja seda ülesannet ei täida, on hindaval kohtunikul õigus tühistada oma lubadus kohtunikuna töötada.

1.5.2. koostada katse kataloog ja tagada katsel vajaminevate dokumentide olemasolu ja lahendada võimalikud protestid.

1.5.3. organiseerida katse reklaami koostamine ja levitamine ning registreerimise läbiviimine.

1.5.4. tagada katse üldine sujuv kulgemine ja turvalisus ning katse läbiviimine vastavalt käesolevatele reeglitele.

1.6. Katsete taotlemist, korraldamist, kohtunike kutsumist, kohustusi, õigusi ja protesti esitamist puudutavates küsimustes järgitakse EKL'i kehtestatud reegleid.

2. KATSETE EDASILÜKKAMINE VÕI ÄRAJÄTMINE

2.1. Katsete ärajätmine või edasilükkamine võib toimuda järgmistel juhtudel:

2.1.1. ilmastikuolud ei võimalda katset korraldada või on koertele ohtlik;

2.1.2. korraldajatest sõltumatute tingimuste ilmnemisel;

2.1.3. katseid pole võimalik viia läbi eeskirjade kohaselt;

2.1.4. kohtunikupoolne äkiline takistus, kui ka asendajat ei ole võimalik enam saada (näiteks haigestumine, õnnetus, surm, mistahes transporditõrge vms.)

2.2. Katse edasilükkamise või ärajätmise otsustavad kohtunik ja peakorraldaja ühiselt. Kohtunikust tingitud takistuse korral otsustab katse ärajätmise või edasilükkamise peakorraldaja. Katse võidakse edasi lükata vaid üks kord ning uus katseaeg tuleb valida samal võistlushooajal ja selliselt, et see ei häiriks teisi perioodil toimuvaid katseid või eksameid.

2.3. Katsete edasi lükkamisest või ära jäämisest peab katse korraldustoimkond teavitama kõiki asjaosalisi ja EKL'i vähemalt kolm (3) päeva enne planeeritud toimumisaega. Teade tuleb edastada kirjalikult või elektronposti teel ning teates tuleb märkida edasilükkamise või ärajätmise põhjus.

2.4. Edasilükatud katse uus aeg tuleb kooskõlastada EKL-ga.

2.5. Katse edasilükkamise või ärajätmise korral tagastatakse osavõtutasu punktides 4.3-4.5 sätestatud alustel ja korras.

3. OSALEMISÕIGUSED

Retriiverite tõukatses võivad osaleda koerad, kes on vähemalt kaheksa (8) kuu vanused.

3.1. Katsetest ei saa osa võtta:

3.1.1. haige koer

3.1.2. emane koer, kel on jooksuaeg

3.1.3. tiine emane koer 30 ööpäeva enne ja 42 ööpäeva pärast poegimist.

3.1.4. katset hindava kohtuniku koer.

3.1.5. vihaselt/agressiivselt käituv koer.

3.2. Katse korraldustoimkond peab kontrollima iga koera osalemisõigust.

3.3. Koera omanikule antakse katsetele pääsemisest teada hiljemalt nelja (4) päeva jooksul peale registreerimise lõppu.

4. KATSETELE REGISTREERIMINE

4.1. Katsele registreerutakse katse korraldaja määratletud registreerimistähtaegu ja tingimusi järgides.

4.1.1. Katse korraldustoimkonnal on õigus võtta vastu hilinenuid registreerimisi, juhul kui katsel on vabu kohti. Pärast registreerimistähtaja lõppu lisanduvad koerad tuleb kooskõlastada hindava kohtunikuga.

4.1.2. Katse korraldustoimkonnal on õigus piirata osavõtivate koerte arvu, kui katse organiseerimine seda nõuab.

4.2. Registreerimised kehtivad vaid siis, kui osalustasu on makstud nõuetekohaselt.

4.2.1. Katse korraldaja võib välisosalejatel lubada maksta kohapeal enne katsete algust ning neil tuleb maksta kõigi registreeritud koerte eest sõltumata sellest, kas koer on kohal või mitte.

4.3. Osavõtutasu tagastatakse osaleja taotlusel, kui:

4.3.1. katse jääb ära või lükatakse edasi,

4.3.2. osalemisest loobumise põhjuseks on koera või koerajahi haigestumine, vigastus või surm ning vastava asjaolu kohta esitatakse arstitõend,

4.3.3. emasel koeral algab jooksuaeg,

4.3.4. katsest mistahes põhjusel loobunud osaleja asemel võtab katsest osa uus osaleja.

4.4. Osavõtutasu tagastamise taotlus tuleb katse korraldajale esitada kirjalikult või elektronposti teel kaheksa (8) päeva jooksul arvates katse planeeritud toimumisajast. Taotluse hilinenult esitamise korral on korraldajal õigus osavõtutasu mitte tagastada.

4.5. Kui katse edasilükkamise korral ei ole osavõtutasu tagasi nõutud, saab sama osavõtutasu alusel osaleda katsete toimumise uuel kuupäeval.

4.6. Katsele mitte tulemisest tuleb teavitada korraldustoimkonda hiljemalt üks päev enne katse algust, välja arvatud juhul, kui teavitamine on võimatu.

5. KATSETE KOHTUNIKUD

5.1. Katse kohtunikuks saab olla EKL'i poolt kinnitatud retriiverite tõukatse kohtunik või mõne muu FCI maa poolt aktsepteeritud ja EKL poolt heakskiidetud retriiverite tõukatse kohtunik.

5.2. Kohtunik kutsutakse alati kirjalikult ja kohtunikule antakse osalevate koerte arv teada kohe pärast registreerimise lõppemist.

5.3. Kohtunike kutsumisel tuleb võtta arvesse katsel osalevate koerte planeeritud arv. Üks kohtunik võib ühe päeva jooksul hinnata kuni 16 koera.

5.4. Stažeerimist teha sooviv kohtunikustaatust taotlev inimene lepib stažeerimise osas ise kokku katse korraldustoimkonnaga.

6. KOERAJUHT

6.1. Koerajuht on kogu katse jooksul koera ametlik esindaja, vaatamata koera omandisuhetest.

6.2. Koeral peab kogu katse ajal olema sama koerajuht.

6.3. Koerajuht peab täpselt järgima kohtuniku juhiseid.

6.4. Koera poolt tekitatud kahju ning koerale tekitatud vigastuste eest vastutavad koera omanik ja koerajuht.

7. KATSETE TULEMUSED

7.1. Tulemuste kontroll

Katse sekretär kontrollib kõik tulemused ja kannab need katseprotokollile, koera hindamislehele ja muudele katsega seotud dokumentidele ning annab need kohtunikule kontrollimiseks ja allkirjaga kinnitamiseks.

7.2. Tulemuste saatmine

Katse korraldustoimkond peab ühe kuu jooksul saatma allkirjastatud protokollid ja hindamislehed EKL'le.

8. KOERTE HINDAMINE

Kõik koerad hinnatakse olenemata nende tõust samade kriteeriumite alusel.

9. MUUD KÜSIMUSED

Käesolevate reeglite üldsätetes reguleerimata küsimustes lähtutakse EKL'i poolt kehtestatud eeskirjadest.

II RETRIIVERITE TÕUKATSETE REEGLID

TÕUKATSETE EESMÄRK

Tõukatsete eesmärk on tuvastada, kas koera iseloom on omane antud retriiveri tõule ning kas koeral on eeldusi, mis võimaldavad teda koolitada väikesaagi toomiseks ja retriiverite jahikatseteks. Koera hinnates arvestatakse jahiomadusi puudutavaid aretuslikke eesmärke.

Retriiverite tõukatse positiivne sooritamise on eelduseks Eesti Välimikutšempioni (EST V CH) tiitli taotlemiseks ning annab õiguse osaleda retriiverite tasemekatsel ja retriiverite Working Testil.

1. TÕUKATSE KORRALDAMINE

Katse taotlemisel ja korraldamisel tuleb järgida reeglite eeskirjade osas üks (I) antud üldiseid reegleid ja EKL reegleid. Kohtunik vastutab selle eest, et katsel järgitakse reegleid ja juhiseid.

2. SAAK

Katsel tohib kasutada ainult nn. külma saaki. Koeral peab äratoomiseks olema vähemalt kahte eri liiki jahi- või kahjurlinde. Veetööl peab kasutama veelinde. Otsimisalal võib kasutada vaid ühte liiki saaki. Jälg veetakse elutu küülikuga, mis kaalub 1,5-3 kg. Kõigil katsel osalevatel koertel peab olema sama liiki saak. Saak peab olema heas korras ning külmutatud saak peab olema täielikult sulanud. Kaitsealuseid ulukeid ei tohi kasutada.

3. KATSE SOORITAMINE

3.1. ÜLDIST

Koerte omaduste ja iseloomujoonte hindamine tõukatsetel eeldab võimalikult ühesuguste katsetingimuste loomist kõigile osalevatele koertele. Koerte sooritusjärjekord loositakse, aga alati nii, et ühes rühmas on vähemalt kaks (2) samasoolist koera.

Katse alguses peetakse koerajuhtidele tervituskõne kus räägitakse katse põhimõtetest ning mainitakse muudele asjadele lisaks koht, kus koeri võib enne katset ujutada. Täpsemad juhtnõõrid antakse igale koerajuhile katse soorituskohas.

Kaelarihma või muu varustuse kasutamine katse soorituse ajal on keelatud. Katse soorituse ajal ei tohi koerajuht kasutada abivahendeid, mida võidakse tõlgendada sundivatena. Koera ei tohi katsekohas ega katse ajal karistada. Vee- ja maastikutöö järel antakse koera töö kohta suuline hinnang ja selles öeldakse, kas koer pääseb jäljetööle või mitte. Koera jäljetööle pääsemise eelduseks on sellele eelnenud soorituste heakskiitmine.

3.2. SOORITUSTE KIRJELDUS

Sotsiaalne käitumine

Katse alguses kogub kohtunik rühma, eelistatavalt kuus (6) koera koos nende juhtidega, katsepaiga lähedusse. Rihmastatud koerad seisavad poolkaares kohtuniku ees. Kohtunik seletab lühidalt katse kulgu ja muid korralduslikke asju. Samal ajal jälgib kohtunik koerte käitumist rühmas ja tutvub iga koeraga eraldi. Kohtunik järgib koerte käitumist erinevates olukordades kogu katse jooksul.

Veetöö

Rand peab olema kergesti läbitav ja selline, et kahlamismaa vees oleks võimalikult lühike. Veeala peab olema nii suur, et koeral poleks kiusatust väljuda veest vastaskaldal ega minna saaklindu tooma mööda kallast või paadisilda.

Koera ujumistahet hinnatakse veelinnu äratoomise abil. Koerale tehakse veelinde kasutades kaks veest äratoomist. Esimene vise tehakse kaldalt ja teine paadist ning äratoomisvahemaa peab olema vähemalt 20 meetrit. Teise viskega koos tehakse jahipüssist lask.

Koer hoitakse soorituste alguses rihma otsas ning kohtuniku loal saadab koerajuht koera tooma.

Laskja võib olla kas kaldal või paadis, kuid vähemalt kuue (6) meetri kaugusel koerast. Koeral peab olema võimalus näha laskjat lasu ja viske ajal.

Otsimine

Otsimisala peab olema selline, et koer ei näe seal töötades pidevalt koerajuhti. Maa-alale paigutatakse viis (5) saaklindu nii, et oma sooritust ootav koer ei näe seda. Suurim äratoomiskaugus on vähemalt 50 meetrit. Otsing võidakse kujundada ka sedasi, et koerajuht liigub mööda märgitud rada ning saadab koera otsingualale erinevatest kohtadest. Liikuv otsing eeldab, et saak on paigutatud märgitud rajast piisavalt kaugelt.

Koera saabudes saatmiskohale, pannakse ta rihmastatuna istuma, lastakse jahipüssist lask ja visatakse otsimisalale kuues lind (6. saak). Koeral peab olema võimalus näha viset, aga mitte tingimata saagi kukkumiskohta. Laskja on koerast umbes kuue (6) meetri kaugusel viske suunas. Vajadusel võib kohtuniku soovitusel saagi viskaja teha koera tähelepanu püüdmiseks enne lasku häält. Abilised lahkuvad alalt enne, kui kohtunik annab loa saata koer otsima.

Pealtvaatajad paigutatakse nii, et nad ei segaks koera ja koerajuhi tööd. Teised koerad peavad olema väljaspool nägemisulatust ja piisavalt kaugel soorituskohast.

Jäljeajamine

Lohistusjälje pikkus on umbes 80 meetrit. Jälg veetakse küülikuga maastiku loomulikke liikumisradasid arvestades. Jälje vedamiseks kasutatud küüliku asemel võib jätta jälje lõppu teise küüliku. Jäljevedaja lahku kohalt jälgi segamata.

Kohtunikul peab olema võimalik näha koera jäljel liikumist ja käitumist küülikuga.

Jälgede miinimumkaugus teineteisest on 50 meetrit. Avamaastik, harv alustaimestik ja tugev tuul eeldavad jälgede vahelise distantsi suurendamist.

Jälje vedamise ajal peavad koerad olema väljaspool nägemisulatust.

4. TÕUKATSE HINDAMINE

4.1. ÜLDIST

Kohtunik peab üritama toimida sedasi, et koer saab soorituste ajal kõikvõimaliku abi oma tõuomaste eelduste näitamiseks. Kohtunikul on õigus proovida koera mitu korda erinevates olukordades saamaks võimalikult põhjaliku pildi koera tõuomastest eeldustest ja iseloomusjoontest.

Kui mõnda osasooritust on raske hinnata, siis tuleb kõigepealt otsustada, kas koera kogusooritust saab lugeda arvestatuks või mitte. Kohtunik otsustab saadud üldmulje põhjal. Kui koera kõik osasooritused on arvestatud, loetakse sooritatuks ka katse tervikuna.

Katse on test ning ei ole sobilik valida parimat koera.
Kõiki katse osasid hindab sama kohtunik.

4.2. HINNATAVAD OMADUSED

Sotsiaalne käitumine, suhtumine võõrastesse inimestesse ja koertesse

Retriiverid on koostööaltid ja iseloomult erinevate olukordadega kohanevad töökad jahikoerad.

Retriiverid suhtuvad võõrastesse inimestesse ja koertesse üldiselt sõbralikult ja aktsepteerivalt. Hindamisel peab arvestama retrieverite tõustandardites mainitud iseloomuomadustega.

Ilmselt ara, ründava või ülierutunud koera käitumine tuleb lugeda "mitte sooritatuks". Mis tähendab ka seda, et koer ei osale järgmistes sooritustes. Sotsiaalset käitumist järgitakse kogu katse ajal ning selle võib lugeda ka hiljem katse jooksul mitte sooritatuks.

Ujumistahe

Retriiverid töötavad meelsasti vees.

Sooritust ei loeta edukaks koeral, kes ei lähe ujuma või kes läheb vette ainult pideva julgustamise peale. Sooritust võib korrata, et kohtunik saaks veenduda koera oskustes. Veetöö mitte sooritanud koer ei osale otsimistöös.

Otsimistahe

Retriiverid töötavad iseseisvalt, innukalt ja kiirust säilitades kogu otsimistööl ajal.

Selgelt raagevat või olematut otsimistahet ei loeta sooritatuks. Sooritatuks ei saa lugeda ainult pideva sunniga töötava koera otsimistööd.

Äratoomistahe

Retriiver peab võtma saagi kõhklematult ja omaalgatuslikult. Lubatud on mõningane koerajahi poolne koera julgustamine ja kohtuniku mõningane abi erinevate saakloomade puhul. Koer peab siiski tooma kõiki katses kasutatavaid saagiliike, näiteks küülik jäljetöös.

Korduvad julgustamised või koera korduv keeldumine äratoomisest viivad selle osasoorituse mittesooritatuks lugemiseni.

Saagihaare

Retriiveri saagihaare on pehme, tasakaalukas ja kindel. Saagi loopimine ilma seda rikkumata või kerge haare on aktsepteeritud.

Saagi vigastamine, saagi peal püherdamine või liigne mängimine loetakse mittesooritatuks. Kui kohtunikul on kahtlus, et koer on saagi lõhkunud, tuleb tal selles veenduda enne lõpliku hinnangu andmist.

Äratoomine

Soovitav on saagi kiire ja otsejoones toomine juhile kätte. Kerge aeglus ja saagi pillamine juhi lähedale on lubatud.

Kui koer jätab mitmed äratoomised pooleli, märgistab tihti territooriumi või ei too veelindu kaldavette, loetakse see osasooritus mittesooritatuks.

Püssilasule reageerimine

Retriiverid on püssilasu ajal rahulikud, keskendunud ja hääletud. Kerge rahutus ja vaikne häälitsemine on siiski lubatud.

Koera, kes ilmselt kardab püssilasku, kaotab tegutsemisvõime või on häirivalt häälekas, sooritus loetakse mittesooritatuks.

Enesekindlus ja algatusvõime

Retriiverid töötavad iseseisvalt ja lahendavad neile antud ülesande juhile liialt toetumata.

Enesekindlust ja omaalgatust hinnatakse kõikides katse osades, kuid eriti jäljetöös. Koera, kes ei tööta iseseisvalt või kes näiteks ei julge omaalgatuslikult jänese või veelinnuni liikuda, sooritus loetakse mittesooritatuks.

Kui veetöö ajal ilmneb enesekindluses puudusi, mida on raske hinnata, ei pea veetööd ilmingimata kohe lugema mittesooritatuks või sooritatuks, vaid katset võib jätkata ning õnnestunud otsingutöö järel tulla uuesti veetööle.

Koostöö

Retriiverid tahavad töötada koos oma juhiga. Edukaks soorituseks on vaja, et koer oleks omaniku kontrolli all.

Koera, kes ei hooli juhist, on alistunud või hirmul, sooritus loetakse mittesooritatuks.

Üldmulje

Ülesannete sooritamise põhjal moodustub koera omadustest üldmulje. Kokkuvõtte püütakse koostada võimalikult positiivses võtmes, kuid ära tuleb mainida ka selged puudused. Vajadusel mainitakse üldmuljes ära ka instinktide kasutamine.

Katse katkestamine

Kohtunikul on õigus katkestada katse, kui koera ja koerajuhi vaheline koostöö on nii puudulik, et katse sooritamine ei õnnestu. Samuti, kui koeral on selliseid omadusi, et katse jätkamine ei ole meeldiv. Katse katkestatakse alati mittesooritatud katseosa järel. Lisaks tuleb katse katkestada, kui koerajuht karistab katsepaigal koera või kui koer on saanud viga.

Autasustamine

Koera sooritus hinnatakse **sooritatud/mittesooritatud** põhimõttel. Katse seletuses peavad kõik osad olema sooritatud, et koer saaks katse sooritatud. Hinnang kirjutatakse tööorganisatsiooni poolt heakskiidetud hindamislehele.

Sooritatud tulemuse eest antakse diplom.